

„Drumul spre Iad este pavat cu intenții bune”

Despre Revoluția din decembrie 1989

Moto: „Binevoitorilor mei cititori, un fel de Memorial al durerii umile, smerite, care duce în Rai, în loc de umilirea arogantă care duce în Iad, pentru ca cei vizați sau interesați să nu zică că nu au fost avertizați, și în scris, că informația înseamnă putere și că într-un stat de drept, bazat pe lege și norme juridice, sunt obligați să respecte Legea Domnului și legea omului, Biblia și Constituția țării.”

Despre Revoluția din decembrie 1989 s-a scris, s-a vorbit și se va mai gargarisi mult. După 30 de ani, opinia publică, concetățenii noștri sunt revoltați că nu cunosc încă adevărul despre Revoluție. Adevărul despre Revoluție sunt îndreptățiți să-l scrie istoricii de profesie, iar în ceea ce mă privește, ca filolog, am considerat că pot veni în întâmpinarea acestui adevăr, că mă pot apropia de el, rememorând câteva amintiri legate de Revoluția pe care am trăit-o tegumentar, cu toate simțurile, cum se zice, pe pielea mea. Scriitoarea franceză Madame de Staël, căsătorită cu ambasadorul Suediei la Paris, prea inteligentă, frumoasă și liber-cugetătoare ca să nu intre într-o permanentă rivalitate cu Napoleon, scria într-o carte de călătorie Despre Germania că „Istoria este conștiința de sine a Timpului”, noi am spune azi că este sau ar trebui să fie conștiința de sine a timpului. Ca profesor de literatură, am extins și mi-am făcut din acest postulat o convingere: Istoria este sau ar trebui să fie conștiința de sine a timpului, iar literatura o conștiință de sine a timpului, sublimată în opere literare. Istoria ține de științe, literatura de arte. Memorialistica însăși, amintirile sunt un gen hibrid între știință și artă, între istorie, psihologie arhivistică și literatură. Ca să ai o conștiință corectă a timpului, trebuie să dispui însă de o cât mai limpede conștiință de sine, de o bună cunoaștere a sinelui, raportată în permanență la alții, la împrejurările social-istorice mereu schimbătoare în care trăiești. Adevărul adevărat îl cunoaște numai Dumnezeu. Adevărul oamenilor e subiectiv, relativ, părtinitor, interesat. Aceasta nu înseamnă însă că nu avem dreptul, că nu ne putem apropia de adevărul adevărat, chiar dacă-l vom atinge numai la infinit.

La 1 septembrie 1989 trebuia să-mi reiau activitatea ca lector de limbă și cultură română la Universitatea „J. A. Komensky” din Bratislava, dar „Ceașca”, savantul care răspundea de lectoratele din străinătate, n-a mai dat voie nimănui să plece, în ce mă privește poate și fiindcă nu aveam angajament de colaborare cu securitatea. Mișcările revoluționare din țări ale lagărului socialist, membre ale Tratatului de la Varșovia, au devenit mai contagioase și mai periculoase decât Occidentul capitalist. A trecut septembrie, octombrie, noiembrie, mă așteptau partenerii cehoslovaci (cele două surori slave de Apus, Cehia și Slovacia, nu se separaseră încă), mă așteptau studenții, Ministerul, apartamentul, garderoba de iarnă, până când șeful pașapoartelor din Oradea de atunci, Nicu Balaci, Dumnezeu să-i răsplătească, m-a învățat cum să fac rost de un pașaport turistic, în locul celui de serviciu, reținut la Minister, să plec la Viena și de acolo aveam trecere liberă la Bratislava. Existau și atunci în România comunistă indivizi cu fața umană. Un prieten și coleg de-al meu, amator de literatură și drumeție, Emil Chirilă, s-a oferit să mă conducă cu mașina proprie până la destinație. În ziua de 16 decembrie eram pe drum și nu știam că a început Revoluția în Timișoara. La Viena am fost găzduit de părintele Marin Braniște în capela ortodoxă din incinta Centrului Cultural Român, de unde, chiar în cămăruța

în care a fost cazat cândva Eminescu, la 17 decembrie 1989, pe la orele prânzului, la Radio România Liberă, am auzit strigătul disperat al unei femei din Timișoara: „Nu trageți, mări, că sunteți români!”. M-am îndreptat imediat cu autobuzul spre Bratislava, colegul meu s-a reîntors acasă de frică să nu-i fie vandalizată locuința. Pe clădirea Universității din Bratislava scria cu graffiti: Nasleduje Rumunsko (Urmează România). Pe data de 23 decembrie 1989, auzind ce se întâmplă în România, am trimis o scrisoare Ministerului Educației și Învățământului din București (o copie și chitanța de expediere a Recomandatei 5/08 AR o păstrez și astăzi), prin care anunțam că m-am hotărât să nu mă întorc în țară până nu cade dictatura lui Ceaușescu. Scrisoarea, în reproducere exactă, începea așa: „Subsemnatul Magheru Paul, lector de limbă și cultura română de la Universitatea din Bratislava, vă informez că din proprie inițiativă, împotriva interdicției Elenei Ceaușescu, simulând o urgență a unui presupus unchi spitalizat la Bratislava, în data de 18 decembrie 1989, fără pașaport de serviciu, m-am prezentat la post în Cehoslovacia. I-am informat pe colegii de la Ministerul Învățământului din Slovacia că Ministerul nostru se străduiește din răzputeri să nu întrerupă relațiile pe linie de lectorat și învățământ cu Cehoslovacia, dar că nu se poate face nimic din cauza „șefei”. De asemenea le-am mărturisit directorului relațiilor externe Jozef Mruškovi și referentei de resort Gabriela Veselá, hotărârea mea de a nu mă întoarce în țară, decât după căderea dictaturii lui Ceaușescu. Dumnealor contau pe mine, îmi rezervaseră catedra și locuința, asigurându-mă de tot sprijinul, cel puțin până la finele acestui an școlar.” Recunosc, motivele invocate erau mai ales de ordin didactic, profesional-științific. N-a trebuit să aștept mult, fiindcă la 25 decembrie, în Sfânta zi a Nașterii lui Hristos, soții Ceaușescu au fost executați. A doua zi, 26 decembrie, am urcat în tren să mă întorc acasă, dar la Stúrovo, de la granița cu Ungaria spre Oradea, românii au fost coborâți din tren, fiindcă aveau interdicție de a intra în țară. A doua zi, 27 decembrie, am urcat din nou, intrarea de data aceasta era permisă și soția mă aștepta cu mașina noastră personală în gara de la Oradea.

Aceasta este povestea pe scurt a amintirilor încă vii din ultimile zile ale anului 1989, dar învățămintele au fost multe, dureroase și revelatoare. În primul rând, dizidența mea de o săptămână n-are niciun merit. N-am fost nici mai curajos, nici mai puțin „vinovat” decât toți românii. Comunismul, în care mult timp numeroși oameni au crezut, degenerase în crimă. Stagiul de șase ani într-o țară mai apropiată de Occident m-a făcut să cred, cel puțin cu patru ani înaintea multor români, că Comunismul (cacofonia nu merită evitată) mai devreme sau mai târziu va cădea. Prima țară capitalistă pe care am vizitat-o a fost Austria, invitat de lectorul de limbă română, omologul meu de la Institutul für Romanistik din Viena, în mai 1985, cu ocazia aniversării a 30 de ani de la independența Austriei ca stat suveran și democratic. Atunci l-am cunoscut și pe preotul capelei ortodoxe Marin Braniște, pe care l-am vizitat apoi duminică la rând, iar după slujbele religioase, contra unor pomeni creștine obișnuite, țineam conferințe de literatură și cultură română enoriașilor refugiați sau emigranți în Austria. Acolo l-am cunoscut pe un patron și urmaș al familiei Menachem H. Elias, care a lăsat moștenire Academiei Române Fundația Elias. Patronul îmi spunea, printre altele, că dacă i s-ar concesiona, așa cum a cerut de mai multe ori, numai apele minerale din România, el ar asigura pâinea întregului popor român. Pentru prima dată mi s-au adus trei argumente vădite

Universitatea „J. A. Komensky” din Bratislava

Institutul für Romanistik din Viena

care m-au făcut să cred, cel puțin cu patru ani înaintea multor români că, într-adevăr, comunismul nu poate să nu cadă: 1. Comunismul este ateu, contra lui Dumnezeu; 2. A desființat proprietatea privată, deci este egalizator, nivelizator, contra naturii și a lui Dumnezeu, care i-a făcut totuși pe oameni cu capacități, calități și merite diferite. Românii nu le mai rămăsese decât dreptul de proprietate asupra soției și mașinii personale; 3. Comunismul este totalitarist. Cu pretenția că-l poate substitui pe Dumnezeu din ceruri, a atribuit conducătorilor partidului comunist unic de pe pământ puteri discreționare, dictatoriale, totalitare, absolute. Comunismul deci, ateu, antinatural, totalitarist nu avea cum să nu cadă, chiar dacă pe rând și în forme diferite, dar în mod obligatoriu pe cale revoluționară, fiindcă la putere nu renunță nimeni de bunăvoie. România însă a fost singura țară din lagărul socialist în care Revoluția (asimilată de unii cu lovitura de stat, provocare, complot securist sau KGB-ist, diversiune teroristă, revoluție confiscată) s-a încheiat din păcate cu mari sacrificii, vărsări de sânge nevinovat, dureri și răni necicatrizate nici după 30 de ani. Vinovații de aceste crime, Nicolae și Elena Ceaușescu, în procedură de urgență au fost executați. Suntem de părere că soții Ceaușescu nu trebuiau să fie împușcați, și nu fiindcă s-a întâmplat în ziua de Crăciun, ci pentru că omorul, sinuciderea chiar, lichidarea sub orice formă a unei vieți omenești este cel mai mare păcat creștin. Vinovații trebuiau să fie pedepsiți după legea talionului din Vechiul Testament, trebuiau să fie închiși, privați de libertate și tratați la fel cum i-au tratat ei pe români. Am stat de vorbă cu mulți preoți ortodocși, propovădu-

itori ai Vechiului și Noului Testament, și nu puteau să nu-mi dea dreptate. Cei care au ordonat însă condamnarea la moarte prin împușcare erau ateii și nu credeau în păcat, au crescut în același regim cu cei vinovați și, mai mult ca sigur, se temeau că dacă vor scăpa cumva ar putea fi victimele aceleiași răzbunări. Ceea ce a urmat se știe: reorganizarea politică a țării, separarea puterilor în stat, alegeri pretins democratice, alternanța la putere, rivalități politice. O celebră expresie, pusă pe seama fondatorului socialismului Karl Marx, că „Drumul spre Iad este pavat cu intenții bune”, care ar dori să sugereze că „binele cu forța te poate duce în Iad” se poate aplica și Revoluției române. Iadul, bulibășea de atunci, evenimentele care au urmat, Dosarul Revoluției în care, și nu e de mirare, nu îndrăznește să se pronunțe nimeni, trenează până astăzi. Judecată prin consecințele ei, în decembrie 1989, în România a avut loc o Revoluție, indiferent de câte substitute i s-ar inventa, fiindcă Revoluție, în înțeles științific, etimologic, inclusiv în cazul nostru, înseamnă revenirea la evoluția capitalistă a României dintre cele două războaie mondiale, până la 24 august 1944. Împărtășesc în această privință opinia Doamnei Alina Mungiu-Pippidi, specialistă în politici publice, de a cărei integritate politică și morală cred că nu se îndoieste nimeni, că Revoluția română a fost furată pe jumătate. Oricum, și așa, vinovații au fost prea mulți și în grade diferite ca să le poți intenta azi un proces echitabil, nici măcar celor în viață, dar nici nu le poți spune creștinește să-i ierte Dumnezeu, ci să-i judece după marea Dreptate a Sa. (Va urma)

■ Prof. univ.dr. Paul MAGHERU